

ומהו מה שכתוב הפאים מצרימה את יעקב, אי בחיי, אימא את יעקב, ואי בתר דמית, אפיק מתמן את יעקב. אלא תא חזי, לא אמר קרא היורדים מצרימה את יעקב, דעד כען לא הות ירידה ליעקב, אלא הפאים, אוליפנא דאתו עמיה דיעקב, ואזלו להון, עד דנחתו אלין בגלותא, נחתו אלין עמהון, הדא הוא דכתיב ואלה שמות וגו'.

רבי דוסתאי אמר, בכל יומא ויומא הוה אתיין, ואזלין לון, הדא הוא דכתיב הפאים מצרימה, ולא כתיב אשר באו, והיינו דכתיב הפאים מצרימה. בתחלה את יעקב, ואחר כן פשהיתה להם ירידה, איש וביתו באו. ובא ראה, כל בני יעקב היו מתים באותו זמן, וירדו אלה ואלה.

רבי יוסי ורבי אלעזר אמרו, בפרשה זו יש דברים עליונים, ששנינו, בשעה שירדו המרפכות והמחנות הקדושים, דיוקניהם של השבטים שחוקקים למעלה, כלם נכנסו לדור עמם. זהו שכתוב איש וביתו באו, וכתוב ראובן שמעון לוי.

דבר אחר ואלה שמות בני ישראל הפאים מצרימה את יעקב וגו' - חזרה פרשה זו למה שאמר רבי יוסי ברבי יהודה, והכל היה.

ובא ראה, רבי אלעזר בן ערף, פשהיה מגיע לפסוק הזה, היה בוכה. ששנינו, אמר רבי אלעזר בן ערף, בשעה שהלכו ישראל לגלות, התכנסו כל נשמות השבטים למערת המכפלה, צוחו ואמרו: זקן זקן, פאב של בני און בעמל (של הגלות) של העולם הזה. בניד כלם משעבדים בפרך, ועם אחר עושים בהם נקמות העולם.

דכתיב הפאים מצרימה את יעקב, אי בחיי, אימא את יעקב, ואי בתר דמית, אפיק מתמן את יעקב. אלא תא חזי, לא אמר קרא היורדים מצרימה את יעקב, דעד כען לא הות ירידה ליעקב, אלא הפאים, אוליפנא דאתו עמיה דיעקב, ואזלו להון, עד דנחתו אלין בגלותא, נחתו אלין עמהון, הדא הוא דכתיב ואלה שמות וגו'.

רבי דוסתאי אמר, בכל יומא ויומא הוה אתיין, ואזלין לון, הדא הוא דכתיב הפאים מצרימה, ולא כתיב אשר באו, והיינו דכתיב הפאים מצרימה בקדמיתא את יעקב. ולבתר פד הות לון ירידה איש וביתו באו. ותא חזי, בני יעקב פלהו הוה מתין בההוא זמנא ונחתו אלין ואלין.

רבי יוסי ורבי אלעזר אמרו, האי פרשתא מלין עלאין אית בה, דתנן, בשעתא דנחתו אלין רתיכין ומשריין קדישיין, דיוקניהון דשבטין, דגליפין לעילא, פלהו עאלן למידר עמהון. הדא הוא דכתיב, איש וביתו באו, וכתיב ראובן שמעון לוי.

דבר אחר ואלה שמות בני ישראל הפאים מצרימה את יעקב וגו'. אתחזר פרשתא דא, למה דאמר רבי יוסי ברבי יהודה, וכלא הוה.

ותא חזי, רבי אלעזר בן ערף, פד הוה מטי להאי פסוק, הוה בכי, דתניא, אמר רבי אלעזר בן ערף, בשעתא דאזלו ישראל בגלותא, אתכנשו כלהו נשמתהון דשבטין, למערתא דכפלתא, צוחו ואמרו: סבא סבא, פאבא דבנין לאו בלאותא (בגלותא) דעלמא דין, בניד פלהו משתעבדין בקשיו, עם אחרן עבדין בהו נוקמין דעלמא.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הִתְעוֹרְרָה רוּחַ שֶׁל
אוֹתוֹ הַזְקֵן, בְּקֶשׁ רְשׁוֹת וַיִּרְדּוּ.
קָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל
מִרְכְּבוֹתָיו וּמַחְנוֹתָיו וּמַלְכֵיהֶם
בְּרֵאשִׁיָּהֶם, וַיִּרְדּוּ כֻלָּם עִם יַעֲקֹב
וְעִם שְׁבָטָיו. שְׁבָטִים יִרְדּוּ חַיִּים
עִם אֲבֵיהֶם, וּשְׁבָטִים יִרְדּוּ מֵתִים
עִם אֲבֵיהֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרִימָה וְגו', וְכָתוּב רְאוּבֵן
שִׁמְעוֹן לֹוי וְגו'. וּבֹא רֵאֵה,
מֵתִים הֵיוּ, וַיִּרְדּוּ, וְכָתוּב וַיִּוְסַף
הָיָה בְּמִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא,
בְּזֶה נִקְרָא (תהלים קג) פְּרַחֵם אֵב
עַל בָּנִים.

רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלוֹם הָיָה הוֹלֵךְ
בְּדֶרֶךְ, וְרַבִּי אַבָּא הָיָה עִמּוֹ.
נִכְנסוּ לְמִקּוֹם אֶחָד וְלָנוּ שָׁם.
אָכְלוּ. כְּשֶׁרָצוּ לְשֹׁכֵב, שָׁמוּ
רֵאשִׁים בְּאוֹתוֹ תַל שֶׁל הָאָרֶץ
שֶׁהָיָה שָׁם קָבַר אֶחָד. עַד שֶׁלֹּא
נִרְדְּמוּ, קָרָא קוֹל אֶחָד מֵהַקְּבָרִים
וְאָמַר, הִנֵּה שְׁלֵי הוֹלֵךְ לְאֲדָמָה.
שְׁתִּים עָשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה שֶׁלֹּא
הִתְעוֹרְרָתִי פָּרַט לְעַכְשָׁיו,

שֶׁפָּרְצוּפוּ בְּנֵי אֲנִי רוֹאֵה כְּאֵן.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי אַתָּה?
אָמַר לוֹ, אֲנִי יְהוּדִי, וְאֲנִי יוֹשֵׁב
גְּזוּף, שְׂאִינִי יְכוּל לְהַכְּנִס מִשׁוּם
אוֹתוֹ צַעַר שֶׁל שְׁנֵי שָׁנָב אוֹתוֹ
גוֹי כְּשֶׁהָיָה קָטָן וּמִלְקָה אוֹתוֹ
כָּל יוֹם, וְהַצַּעַר שֶׁלִּי דוֹחָה אוֹתִי
מִלְּהַכְּנִס לְמִקּוּמִי, וּבְמִקּוֹם זֶה
לֹא הִתְעוֹרְרָתִי פָּרַט לְעַכְשָׁיו.

אָמַר לוֹ, וְאַתָּם הָאֵם יוֹדְעִים
בְּצַעַר הַחַיִּים? אָמַר לוֹ, נִשְׁבַּע
בְּשֵׁר הַקְּבָר, אִם לֹא בְּקִשׁוֹתֵינוּ
עַל הַחַיִּים, לֹא הָיוּ עוֹמְדִים
אִפְלוּ חֲצֵי יוֹם בְּעוֹלָם, וְעַכְשָׁיו
הִתְעוֹרְרָתִי כְּאֵן, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים
לִי בְּכָל יוֹם שֶׁבְּמַהְרָה יָבֹא לְכָאן
בְּנִי, וְלֹא יִדְעָתִי אִם בְּחַיִּים אוֹ
בְּמָוֶת.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, מַה

בְּהָיָא שְׁעָתָא, אֲתַעַר רוּחִיהָ דִּיהוּא סְבָא,
רְשׁוּתָא שְׂאִיל, וְנַחֲתִית, קָרָא קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְכָל רְתִיכּוּי וּמִשְׁרִייתִיה, וּמִלְכֵיהוּן
בְּרֵאשִׁיהוּן. וְנַחֲתוּ כְלָהּוּ עִם יַעֲקֹב וְעִם
שְׁבָטוּהִי. שְׁבָטִין נַחֲתוּ חַיִּין עִם אַבּוּהוּן,
וּשְׁבָטִין נַחֲתוּ מֵתִים עִם אַבּוּהוּן, הִדָּא הוּא
דְּכָתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרִימָה וְגו' וְכָתִיב רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֹוי וְגו'.
וְתָא חֲזִי, מֵתִים הָווּ, וְנַחֲתוּ, וְכָתִיב וַיִּוְסַף הָיָה
בְּמִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּהָאִי אֲתַקְרִי (תהלים ק"ג)
פְּרַחֵם אֵב עַל בָּנִים.

רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלוֹם הוּא אָזִיל בְּאַרְחָא וְרַבִּי
אַבָּא הוּא עָמִיה עָאלוּ לְחַד אֲתָרָא וּבְתוֹ
תְּמֵן. אָכְלוּ כַּד בָּעוּ לְמִשְׁכָּב שְׁוּוּ רִישֵׁיהוּן
בְּהָהוּא תֵּלָא דְאַרְעָא דְהוּא חַד קְבָרָא תְּמֵן עַד
לֹא דְמִיכוּ קָרָא חַד קָלָא מִן קְבָרָא אָמַר זְרַעָא
לְאַרְעָא אֲזֵלָא. תְּרִיסַר שָׁנִין הָוָה (דף ט"ז ע"ב) דְלֹא
אֲתַעְרִית בַּר הָאִידְנָא דְפָרְצוּפָא דְבְרִי חֲמִינָא
הָכָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאן אַתָּה. אָמַר לִיהּ יוּדָאִי
אַנָּא, וְאַנָּא יְתִיב נְזִיפָא, דְאַנָּא לֹא יְכִילָנָא
לְמִיעַל, בְּגִין הָהוּא צַעְרָא דְבְרִי, דְגַנְבִּיהּ הָהוּא
עוֹבֵד פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, כַּד אִיהוּ הָוָה זַעֲרָא,
וְאַלְקֵי לִיהּ כָּל יוֹמָא, וְצַעְרָא דִּילִיהּ דְחֵי לִי
לְמִיעַל בְּדוּכְתָאִי, וּבְהָאִי אֲתָרָא לֹא אֲתַעְרִית,
בַּר הָאִידְנָא.

אָמַר לִיהּ וְאַתּוֹן יְדַעִין בְּצַעְרָא דְחַיִּי. אָמַר לִיהּ,
שְׂרִי קְבָרִי, אִי לֹאוּ בְּעוֹתָא דִילָן עַל חַיִּי,
לֹא יְתַקִּימוּן פְּלָגוֹת יוֹמָא (נ"א בְּעֻלְמָא), וְהָאִידְנָא
אֲתַעְרִית הָכָא, דְהוּוּ אָמְרִין לִי כָּל יוֹמָא,
דְלַעְגָלָא יִיתִי בְרִי הָכָא, וְלֹא יִדְעָנָא אִי בְחַיִּי
אִי בְּמוֹתָא.

אָמַר לִיהּ רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי עֲבִידְתִּיכּוּ בְּהָהוּא